

luje našim čitateljem tudi že znani mladi umetnik Ivan Zajc, za spomenik Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa pa so bili prošli mesec razstavljeni načrti, predloženi od raznih kiparjev in stavbenikov.

Izbera je jako raznovrstna. Nič manj, nego dvajset načrtov smo videli razstavljenih.

Fr. Bernekerjev načrt kaže vladarja kot usmiljenega pomočnika v potresni bedi. Na tleh leže mož,

Ivan Meštrović je podal fantastičen načrt na temo „Potres“. Velikanska črna krogla se vali, mečka pod seboj človeška trupla in jih pritiska ob steno, s katere gleda cesar, z izrazom groze in strahu na licu.

Alojzij Kos je podal načrt arhitektonskega značaja, ki bi bil pripraven za kak gaj. Cesar stoji pod zidanim bokom; obdajajo ga majhni amoreti.

Maks Fabiani je modeliral cesarja na konju,

kot da gleda z griča doli: dvignjena konjeva glava ga nekoliko potiska v ozadje.

Jakob Žnider je razstavil secesijski vodnjak: na zidu je relief, predstavljajoč cesarja ob ljubljanskem potresu; dva leva dobro zaslanjata okrogli načrt, a cesarjev kip bi stal — za zidom.

Svitoslav M. Peruzzi je razstavil načrt, ki kaže le cesarjevo glavo na kamenitem podstavku;

Ljubljana se vzpenja k njemu in mu dviga lavorov venec. Na vsaki strani je pol orla.

Pod geslom „Viribus unitis“ smo videli vodnjak brez cesarjeve podobe s kipi Pravice, Ljubezni in Miru. Geslo „V tihi časti“ kaže vladarja kot žalujočega imperatorja v togi in jako secesionistiško razpoloženega. „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencu ne gane“ je pa geslo za efekten načrt: Cesar na visokem podstavu, Ljubljana in dva leva. Še en načrt kaže cesarja stoječega, pod njim leva z zastavo.

Ti načrti nam kažejo, da imamo Slovenci precej sposobnih sil, ki nam morejo še marsikaj monumentalnega ustvariti. Treba bi bilo le dati jim dela. Pri

sestavljanju odborov za izbero spomenikov in oceno načrtov pa bi se morali odločilni krogi bolj ozirati na širšo javnost in na strokovnjake, kakor pa na politike.

Spomenik bo stal pred justično palačo. Razpis določuje zanj stroškov 35.000 K. Odbor je dal prvo nagrado Svitoslavu Peruzziju, drugo Fr. Bernekerju, tretjo Ivanu Meštroviću; pohvalna priznanja Ivanu

GORENJKA.

žena in otrok, kos odbite zidine spominja potresnih razvalin. Vladar se milostno sklanja k njim, da jim pomaga. Ta načrt je brez dvoma najbolj umetniški.

Iv. Zajc pa predstavlja vladarja v cesarski veličastnosti. Širok podstavek se razteza daleč naokoli in se zožuje po stopnicah. Na vrhu pa stoji vladar v ornatu, mogočno zroč po deželi. Ivan Zajc je razstavil še tudi cesarja na konju.